

תוכן עניינים

1. מבוא.....1-2.
2. סקירה ספרותית.....3-12.
3. הקונפליקט הישראלי פלסטיני בראייה היסטורית.....3-6.
4. הסכסוך בטלויזיה ובאמצעי המדיה השונים.....6-8.
5. סמנטיקה והסכסוך הישראלי פלסטיני.....8-12.
6. מתודולוגיה.....13.
7. ניתוח.....14-20.
8. ממצאים.....21.
9. סיכום ומסקנות.....22-23.
10. בביליוגרפיה.....24-26.

מבוא

הסכסוך או הקונפליקט בין ישראל לפלסטינים הוא ארוך ומתמשך. ניתן לראות כי ישנה חפיפה מסוימת בין ההיסטוריה של העם היהודי לבין ההיסטוריה של העם הערבי, החפיפה הזו קודמת לסכסוך. החפיפה הזו באה לידי ביטוי בכמה תחומים, ראשית היהודים והערבים שניהם עמים שמים היסטוריים, החולקים ביניהם קשר שנמשך כבר כמה עשורים או אפילו כמה מאות. זהו קשר המבוסס בעיקר על סולידריות בנושאים דתיים, תרבות ושפה דומים. גם האסלאם וגם היהדות כוננו במהלך ההיסטוריה שלהם קהילה פוליטית וזאת הרבה לפני שהקונספט של לאומיות או לאומניות היה בכלל מוכר באירופה. הקהילות שהקימה כל אחת מהדתות יצאה מנקודת ההנחה שהיא זו שמגשימה את רצון האל. מעבר כך, נראה כי יש תקופות היסטוריות של העם היהודי בעלות דמיון ומקבילות לתקופות היסטוריות של הערבים. ניתן לראות כי גם כל אחד מהצדדים בקונפליקט זכה לתקופות היסטוריות של הצלחה ושגשוג, תקופות של זהב שבמהלכה הצליח להגשים את חזונו והייעוד שלו (Tessler, 2009, pp.2-3).

התפתחות המדיה והטכנולוגיה התקשורתית, הביאו לעליית מדרגה בייחוד בכל הנוגע לייצוג של הקונפליקט. ישנה יותר חשיפה למידע המגיע משדה הקרב (Zeitoff, 2011. P.942). לכניסה של התקשורת לתוך זירת הקונפליקט, הייתה השפעה רבה, שכן התקשורת או אפילו הקולנוע הציגו תמונה מסוימת של המציאות שלא הייתה יכולה להיות חפה מכל דעה. לכן נוצר מצב בו המידע מהשטח הקשור לקונפליקט, מגיע בתוך מסגרת וגבולות מסוימים של ערוצי המדיה המשדרים אותו וכך הצופים מכירים את הנרטיבים של כל צד לא בצורה אובייקטיבית ועל פי הרצון של אנשי התקשורת וכך זה מוביל לליבוי של הסכסוך וקובע את הלך הרוח בכל הנוגע ליחס של הצדדים אחד לשני (פירשטיין, 2016, עמודים 129-130).

הסדרה "פאודה", ששודרה לראשונה בשנת 2015, הביאה צד שונה ואחר. היא חשפה נקודות מבט אחרות בתוך הסכסוך. היא אמנם כתובה בסופו של דבר מנקודת מבט של המסתערים ומבוססת על חוויותיהם מהשירות הצבאי של כותביה, אולם היא מציגה גם את נקודות המבט של הפלסטינים ואפילו המחבלים בתוך הסכסוך וזאת בשונה לגמרי ממה שאנו מכירים עד כה. הסדרה, העוסקת בנושא שקיבל הרבה ייצוגים בתקשורת, בקולנוע ובערוצי המדיה הנוספים, זוכה להצלחה רבה בארץ ואף בעולם ולכן אפשר לומר שהיא ללא ספק הביאה משהו "אחר" ושונה בכל הנוגע לאופן שבו היא מציגה את הקונפליקט המתמשך בין ישראל לפלסטינים.

שאלת המחקר:

עבודה זו בוחנת את שאלת המחקר **כיצד בא לידי ביטוי הייצוג של הסכסוך הישראלי-פלסטיני בסדרה "פאודה"?**

סקירת ספרות

הקונפליקט הישראלי פלסטיני בראייה היסטורית:

בין ההיסטוריה של העם היהודי לבין ההיסטוריה של עם הערבי, קיימת חפיפה מסוימת שהיא אף קודמת בהרבה לקונפליקט בין ישראל לפלסטינים. החפיפה הזו מוגבלת בסופו של דבר לארבעה אזורים. קודם כל היהודים והערבים הם שניהם עמים שמיים היסטוריים, החולקים יחד קשר שנמשך כבר כמה עשורים, קשר של סולידריות המבוסס על דת, תרבות ושפה דומים. נראה כי כל אחת מהדתות הללו, האסלאם והיהדות, כוננו קהילה פוליטית, הרבה לפני שהקונספט של לאומניות, בכלל היה מוכר באירופה. כל אחת מהדתות הללו, הקימו קהילה שמבחינתה היא זו שמקיימת את רצונו של האל. האזור השני בחפיפה בין שתי הדתות בא לידי ביטוי בכך שיש דמיון בתקופות ההיסטוריות של העם היהודי לזה של הערבים. נראה כי כל אחד מהעמים הללו זכה לתקופה היסטורית של הצלחה ושגשוג, תקופת הזהב, שבמהלכה הצליח להגשים את חזונו ואת הייעוד שלו (Tessler, 2009, pp.2-3).

האזור השלישי בו ניתן לראות חפיפה בין ההיסטוריה היהודית לבין ההיסטוריה הערבית, הוא בתגובה הזוהר שיש לכל אחד מהעמים הללו בכל הקשור לאתגרים שהאירופאים העמידו בפניהם לאורך ההיסטוריה. התחום או המרכיב הרביעי שבו יש חפיפה בין שתי הדתות, הוא החשש והדאגה מפני תסיסה אינטלקטואלית ומודרניזציה שהפכה בסופו של דבר ללאומנות. שתי הדתות האמינו כי המדינות האירופאיות הביאו איתן יותר מאשר אתגרים אינטלקטואליים ותרבותיים. יהודים היו קורבנות לצורות שונות של אנטישמיות ברחבי אירופה ואילו הערבים היו תחת שליטה קולוניאלית ברבות מהארצות הערביות והתמודדו מול אימפריאליסטיים שהונח בעיקר על ידי גזענות. פוליטיקאים ציונים רבים ייחלו להקמתו של בית לאומי בארץ ישראל שבו תוכל הקהילה היהודית לחיות ללא פחד מהתקפות אנטישמיות עליה. הבית הלאומי הזה הוא מבחינת היהודים מה שיחזיר את העם היהודי אל מולדתו עוד מימי התנ"ך וישמש עבור היהודים כמקלט מפני רדיפות וכן אף יאפשר את קיומו של מרכז יהודי רוחני שבו תוכל היהדות לשגשג.

הלאומניות הערבית מצדה, דיברה בעיקר על בניית קהילות פוליטיות שיגנו על הערבים תושבי המדינות שנכבשו על ידי אירופה, מפני ההשתלטות הזו של האימפריאליזם האירופי. הדמיון הזה הקיים בין שתי הדתות, אולי יום אחד יהיה יכול לספק את הבסיס עבור שיתוף פעולה ומשא ומתן בין שתיהן, בשאלת ארץ ישראל (Tessler, 2009, pp.3-4). בסוף המאה ה-19, נוצר חיבור בין הציונים לערבים. התוצאות של כך היו שיתוף פעולה לצד עימות וקונפליקט. מה שעיצב במיוחד את אופיו של הקשר המוקדם הזה בין הציונים לבין הערבים, היה שהפלסטינים היו האוכלוסייה הערבית הכי פחות מתפתחת בתוך העולם הערבי. החיים בפלשתינה של המאה ה-19, היו קשים ואף מסוכנים והארץ לא נחשבה כמרכז לפעילות פוליטית ערבית. השלטון בארץ היה חלש מאוד, הבירוקרטיה העות'מאנית ששלטה בה, הייתה מושחתת ולא שוויונית (Tessler, 2009, p.123).

התגובות המוקדמות של הערבים ליהודים הציונים ושל הציונים לערבים התחלקו לשני צדדים. מצד אחד, היו קיים בין שתי הקבוצות דיאלוג תמידי ושיתוף פעולה ואף הכרה הדדית באינטרסים של כל קבוצה. מצד שני היה ניתן לראות את השונות בין שתי הקבוצות שלוותה בחשדנות ובסופו